

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2025 r.

w sprawie skazanego P.S.,

wniosku obrońcy skazanego - adwokata J.L. - o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego I.Z. od rozpoznania sprawy o sygnaturze akt V KK 522/24, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego I.Z. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt V KK 522/24.

UZASADNIENIE

W dniu 5 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego P.S., od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 czerwca 2024 r., sygn. akt II AKa 132/24, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 9 lutego 2024 r., sygn. akt II K 101/23.

W wyniku losowania w dniu 13 listopada 2024 r. do rozpoznania tej sprawy została wyznaczona SSN A.D. Na wniosek obrońcy, postanowieniem z dnia 2 grudnia 2024 r. Sąd Najwyższy wyłączył SSN A.D. od udziału w tej sprawie. Zatem w wyniku kolejnego losowania w dniu 4 grudnia 2024 r. do rozpoznania sprawy został wyznaczony SSN I.Z.

W dniu 19 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego P.S. – adwokata J.L. - o wyłączenie sędziego SN I.Z. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. od rozpoznania niniejszej sprawy z uwagi na wątpliwości co do jego bezstronności, wynikające przede wszystkim z uzyskania statusu sędziego Sądu Najwyższego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym nowelą z

2017 r. W ocenie wnioskodawcy, orzekanie przez sędziego I.Z. w przedmiocie wniesionej w niniejszej sprawie kasacji spowoduje wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Powołując się na motywy zawarte w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 oraz szeroko przedstawione orzecznictwo TSUE i ETPC, w konkluzji obrońca wskazał, że SSN I.Z. nie spełnia wymogu instytucjonalnej bezstronności w rozumieniu wskazanych tam argumentów, która to okoliczność wywołuje uzasadnioną wątpliwość także co do bezstronności Sędziego przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Pan sędzia I.Z. na urząd sędziego Sądu Najwyższego został powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym według przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a więc w procedurze kwestionowanej przez obrońcę. Sąd Najwyższy podkreślał w swym orzecznictwie, że wykładni art. 41 § 1 k.p.k. należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę prawa strony do rozpoznania konkretnej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd. Oznacza to, że wykładnia ta powinna umożliwiać także kontrolę tego, czy w konkretnej sprawie nie dochodzi do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPC. Zgodnie z wyrokiem ETPC z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, udział w procesie powoływania w Polsce sędziów takiego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. (w efekcie czego organ ten nie jest niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że skład orzekający, w który wchodzi osoba tak powołana na urząd sędziego, nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC.

Sąd Najwyższy badając w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosek o wyłączenie sędziego winien mieć na względzie także stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i uwzględniać fakt, że orzeczenie wydane przez skład sądu z udziałem osób powołanych na

stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., będzie obciążone wadą traktowaną przez ETPCz jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a na gruncie prawa polskiego, jako bezwzględna przyczyna odwoławcza w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Każdy polski sąd jest bowiem związany dokonaną przez ETPCz wykładnią standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPCz, a to nakazuje przyjmować, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do tego Sądu w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz, jak również standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[WB]

[a.ł]